

Pokud se týče předpokladu stálosti příjmu výdělečného (shora ad 5), nevymezuje sice zákon vůbec, který příjem považovati dlužno za »stálý«, ale vzhledem k úsporné tendenci zák. vyplývá, že užívá pojmu toho v nejširším slova smyslu, a že tedy zahrnuje sem při nejmenším takový příjem, který třeba v různé výši a v nestejných intervalech opakuje se přece v určitých správních, resp. daňových obdobích (obchodním roce akciové společnosti), tedy u st-le v letech 1932 a dalších, pokud jsou dány stanovami společnosti vymezené předpoklady (čistý zisk, stanovení odměny, volba člena správní rady). Nelze jej tudíž považovati za příjem neurčitý, jednorázový, uplynutím správního období zanikající.

Za tohoto stavu věci nelze uznati, že by výrok žal. úřadu, ukládající snížení odpočivných platů st-lových z důvodu vedlejšího stálého výdělečného a dani důchodové podrobeného příjmu st-lova, byl v rozporu se zákonem, a jest proto stížnost, pokud tvrdí opak, bezdůvodnou.

Dovolává-li se stížnost porušení ústavních zákonů o rovnosti občanů před zákonem, ježto prý výslužné soukromých úředníků z těchto titulů nemůže býti kráceno a také není, uplatňuje tím ve skutečnosti námitku, že ustanovení § 15 zák. č. 204/1932 Sb. ve znění vl. nař. č. 252/1933 Sb., o něž jest nař. rozhodnutí opřeno, odporuje ústavní listině č. 121/1920 Sb. (§§ 106 a 108), neboť jinak než touto cestou (přes zák. č. 204/1932 Sb.) neústavnost nař. rozhodnutí vytýkati ani nemůže. Než námitkou takového rázu nemohl se nss vzhledem k ustanovení čl. II cit. úst. listiny a § 7 zák. č. 162/1920 Sb. zabývati pro svou nepřislušnost a jest proto námitka ta před nss-em nepřipustnou.

Č. 12.130.

Pojištění nemocenské (Slovensko): I. K promlčení práva předepsati pojistné hledí odvolací úřad jen k návrhu strany. — II. I při poměru učňovském se podle § 160 zák. č. 221/1924 Sb. neplatí pojistné nemocenské za dny, kdy učeň nekoná práce.

(Nález ze dne 12. listopadu 1935 č. 18.970/35.)

Věc: M. Ch. H. v B. a okresní nemocenská pojišťovna v P. proti zemskému úřadu v Bratislavě o pojistné.

Výrok: Nař. rozhodnutí, pokud uznalo povinnost M. Ch. H. k placení pojistného za dobu od 1. června 1925 do 30. června 1926, zrušuje se ke stížnosti jeho pro vadnost řízení a pokud vyslovilo, že platební povinnost za pojistné v době před 1. červnem 1925 zanikla promlčením, ke stížnosti okr. nemoc. pojišťovny v P. pro nezákonnost; v ostatním se stížnost této pojišťovny zamítá pro bezdůvodnost.

Důvody: Rozhodnutím z 11. července 1932 zamítl okr. úřad v Prešově stížnost M. Ch. H. do výměru okr. nemoc. pojišťovny v P. z 2. července 1928, jímž bylo dodatečně předepsáno pojistné v úhrnné částce

752 Kč 78 h za Isaka Sch. a 8 jiných učňů na dobu, po kterou tito učňové nebyli sice v živnosti zaměstnání, učňovská smlouva však nebyla formálně rozvázána.

Z tohoto rozhodnutí se odvolal M. Ch. H.

Nař. rozhodnutím zrušil zem. úřad v Bratislavě prvostupňové rozhodnutí okr. úřadu v Prešově v té části, pokud potvrzuje platební výměr okr. nemoc. pojišťovny v P. o dodatečném předpisu nemoc. příspěvků za dobu před 1. červnem 1925 a za dobu po 1. červenci 1926, s poukazem na § 176 odst. 1 první věta a § 160 odst. 1 zák. č. 221/24 Sb. V ostatní části schválil prvostupňový výměr s poukazem na § 9 min. nař. č. 4790/1917 o předpisu nemocenského pojistného za dobu od 1. června 1925 do 30. června 1926. V důvodech uvedeno: »Odvolatel ohlašoval u býv. nemoc. pokladny, potažmo u okr. nemoc. pojišťovny v P. pracovní přestávky, které v letech 1922 až 1928 nastaly v jeho podniku v důsledku nezaměstnanosti. Pojišťovna ohlášky učňů na tuto dobu práceprůstých přestávek přijala a pojistné mu původně za tyto časové přestávky nepředepsala. Teprve napadeným platebním výměrem předepsala okr. nemoc. pojišťovna dodatečně pojistné příspěvky za tyto časové přestávky v době od 7. února 1922 do 30. června 1928 v celkové částce 752 Kč 78 h. Výměr byl doručen zaměstnavateli dne 2. července 1928. Z učňovských smluv se zjišťuje, že učňovský poměr trval nepřetržitě po určité tam uvedené roky. Pojišťovna sama doznává, že v určitých časových přestávkách, ohlášených zaměstnavatelem u pokladny, dotyční učňové práce nevykonávali, a neměli mzdu. Tak nepředložil odvolatel žádné nesprávné údaje o učních. A pokud v odhláškách možno shledati nepravdivé údaje o vystoupení z učňovského poměru, pak ani tato okolnost sama o sobě nepostačuje k prodloužení pravidelné tříleté lhůty promlčecí na lhůtu desítiletou podle § 176 zák. č. 221/24 Sb., ponevadž odvolatel neučinil tak dolosně in fraudem pojišťovny. Z toho důvodu jeví se právo pojišťovny na předpis pojistného před 1. červnem 1925 podle § 176 promlčeno. Platí tříletá promlčecí lhůta.«

»Z obsahu učňovských smluv se podává, že učňovský poměr trval dále, byť i efektivní výkon prací byl přerušen. Tu platí po dobu před 1. červencem 1926 ustanovení § 9 min. nař. č. 4790/1917. Podle tvrzení odvolatele předepsala okr. nemoc. pojišťovna pojistné jak 1. po ukončení učňovského (služebního) poměru, tak i 2. za práceprůsté dny. V případě prvého ukončení pracovního poměru zaniká jak podle zák. čl. XIX: 1907, tak i podle zákona č. 221/24 Sb. pojištění a pojišťovna u pojištění včas odhlášeného není oprávněna předepisovati pojistné příspěvky po dni, kdy tento z práce vystoupil a kdy v důsledku ukončení (třeba i předčasného) učňovského (služebního) poměru byl pojištěnec včas u okr. nemoc. pojišťovny odhlášen. Okolnost, že by byly dány předpoky pořádkového předpisu ať již podle § 14 odst. 3 zák. čl. XIX: 1907 nebo podle § 160 odst. 1 b) zák. č. 221/24 Sb., okr. nemoc. pojišťovna ani netvrdí. U druhé skupiny učňů je nesporno, že tito, ačkoliv u nich učňovský (služební) poměr trval dále, v určité dny, za které okr. nemoc. pojišťovna dodatečně pojistné předepsala, nepracovali a za tyto

dny neměli nároku na mzdu. V tomto druhém případě pro dobu po 1. červenci 1926 se poukazuje na výklad zák., který nss vyslovil v nář. Boh. A 6480/27, že nepřísluší pojišťovně nárok na pojistné za dny, ve kterých pojištěnci, ačkoliv pracovní poměr trval, nepracují a nemají nároku na mzdu. A to zase u nemocenského pojištění platí zásada dělitelnosti a nemocenské pojistné platí se — na rozdíl od pojištění invalidního a starobního, které je stanoveno v § 159 zák. č. 221/24 Sb. podle týdnů nedělitelnou sazbou, — podle dnů. Za účelem bližšího odůvodnění odkazuje se tu vedle cit. nář. ještě na nář. Boh. A 7122/28. Muselo tudíž odvolání míti úspěch.»

O stížnostech, podaných jak M. Ch. H., tak i okr. nemoc. pojišťovnou v P., uvážil nss toto:

I. Stížnost okr. nemoc. pojišťovny v P.

Tato stížnost obrací se především proti výroku žal. úřadu, že právo pojišťovny na předepsání pojistného za dobu před 1. červnem 1925 zaniklo promlčením, dovozujíc, že H. ve svém odvolání proti rozhodnutí okr. úřadu promlčení nenamítal a tudíž žal. úřad nebyl oprávněn z moci úřední takovýto výrok učiniti. Tuto námitku uznal nss důvodnou.

Jak ze znění cit. odvolání plyne, neobsahovalo toto vůbec námitky promlčení, tím méně pak stran určitého období. Plyne však již z povahy věci, že odvolací úřad, rozhoduje ve sporu, kde proti sobě stojí dvě strany, z nichž jedna z rozhodnutí první stolice nabyla určitého oprávnění, může k odvolání druhé strany přezkoumávat toto rozhodnutí jen v mezích, pokud odvoláním jest bráno v odpor, nikoliv v bodech odvoláním neuplatněných, protože by tím zasahoval do právní posice strany první, nabyté z rozhodnutí první stolice, nemaje k tomu podnětu v odvolání, leda že by pozitivním předpisem k tomu byl zmocněn. Myšlenka tato došla ostatně výrazu i v ustanovení § 81 odst. 2 vl. nař. č. 8/1928 Sb. Nějaký pozitivní předpis, že by správní úřady měly ex offio hleděti k tomu, nezaniklo-li právo pojišťovny k předpisu pojistného promlčením, neexistuje, a zásada oficiosnosti, ovládající řízení správní, neznamená, že by úřad byl povinen pečovati z úřední moci také o ochranu individuálních zájmů stran a rozhodovati o nárocích, jež strana vůbec neuplatnila, ačkoliv jest právě v jejím zájmu, aby tak učinila.

Jeví se tudíž uvedený výrok nezákonným a bylo nař. rozhodnutí v této části zrušiti podle § 7 zák. o ss.

Proti další části nař. rozhodnutí, jímž byl zrušen platební výměr za dobu po 1. červenci 1926 podle § 160 odst. 1 zák. č. 221/24 Sb., uvádí stížnost, že se jedná výslovně o poměr učňovský, nikoliv o poměr pracovní nebo služební, který není podmíněn skutečným vykonáváním prací, nýbrž že má za účel jen osvojení si řemesla, což se může státi i bez vykonávání prací, a že se děje bezplatně. V důsledku toho nelze prý mluvit ani o dnech, kdy učeň práce skutečně vykonával a měl nárok na mzdu. Námitka tato jest bezdůvodná.

Podle § 2 zák. č. 221/24 Sb. jest pojištěním povinen a podle tohoto zák. pojištěn, kdo v republice Čsl. vykonává práce nebo služby na zá-

klade smluveného poměru pracovního, služebního neb učňovského Rozlišování stížností uvedené stojí již v rozporu s jasným zněním zákona, který pojistnou povinnost pojí na vykonávání prací na základě smluveného poměru učňovského, jež v tomto směru klade zcela na roveň poměru pracovnímu nebo služebnímu; této zásadě odpovídá také myšlenka, vyslovená v § 160 o placení příspěvků. Zda pak učeň má nárok na mzdu, jest zcela nerozhodno, poněvadž zákon toto kritérium pro vznik pojistné povinnosti nestanoví.

Proti právnímu názoru, jímž žal. úřad svůj výrok odůvodnil, nevznáší stížnost námitek (§ 18 zák. o ss) a slušelo proto stížnost, pokud brojí proti shora vzpomenuté části nař. rozhodnutí, zamítnouti.

II. Stížnost M. Ch. H. obrací se proti nař. rozhodnutí, pokud jím byl potvrzen platební výměr za dobu od 1. června 1925 do 30. června 1926 s poukazem na § 9 min. nař. č. 4790/1917, námitkou, že použití tohoto předpisu jest nemístné, ježto nebylo zjištěno, že dotyčné učňovské smlouvy byly ohlášeny u živn. společenstva, v důsledku čehož učební poměr byl přerušen a netrval v době, o kterou jde.

Ustanovení cit. § 9 zní: »Nemocenský pojistný příspěvek má se platiti za celý týden; jestliže však pracovní poměr netrval celý týden, má se zaplatiti příslušná částka příspěvků. Každý započatý den počítá se za celý den. K časovým přestávkám bez přerušení pracovního poměru se nepřihlíží.«

Žal. úřad svůj shora uvedený výrok blíže neodůvodnil, — nedovolal se zejména v tomto směru náhl. Boh. A 7122/28, který věc probírá s hlediska § 160 zák. č. 221/24 Sb., pročež námitka, brojící proti aplikaci názoru tam projeveného na tento případ, je nepřipadná, — nýbrž spokojil se pouhým poukazem na právě uvedený předpis. Cituje tento předpis, měl patrně na mysli ustanovení, že k časovým přestávkám bez přerušení pracovního poměru se nepřihlíží, a vycházel tudíž asi z názoru, že nevykonávání zaměstnání po určité dny se stalo za trvání učňovského poměru, což—ovšem v zcela jiné souvislosti—vyjádřil obratem, že z obsahu učňovských smluv se podává, že učňovský poměr trval dále, i když skutečný výkon prací byl přerušen.

Již v řízení správním a zejména též v odvolání uplatňoval st-l, že vystoupením učně ze zaměstnání a ohlášením této okolnosti živn. společenstvu byl učební poměr přerušen, resp. zanikl. Postaviv se na opačné stanovisko, opomenul však žal. úřad tento svůj názor řádně odůvodniti, v čemž spočívá podstatná vada řízení, pročež bylo nař. rozhodnutí v této části zrušiti podle § 6 zák. o ss.

Č. 12.131.

Pojištění nemocenské, invalidní a starobní:
I. Stačí přihláška posluhovačky, učiněná manželkou majitele domácnosti, k založení pojistného poměru vůči tomuto? — II. Je zaměstnání ženy nezaměstnaného dělníka jako posluhovačky hlavním nebo vedlejším zaměstnáním?

(Nález ze dne 12. listopadu 1935 č. 19.225/35.)